

Streszczenie wystąpienia

Tajemnica związku zachodzącego między mózgiem a umysłem wymaga, jak sądzę, naświetlenia pośredniczącej roli języka. Wydaje się, że interpretacja tego problemu zawarta jest w odpowiedzi na pytanie: jak ludzki umysł usytuowany jest w mózgu i jak w umyśle tkwi język? Przynajmniej druga część tego pytania, na obecnym etapie rozwoju wiedzy, przynosi odpowiedzi satysfakcjonujące. Odpowiedzi na pytanie o miejsce umysłu w mózgu pozostają ciągle hipotetyczne, choć współczesna neurobiologia buduje już sądy prawdopodobne. Teoria determinizmu językowego, zakładająca, że język zawsze uczestniczy w poznaniu świata, pozwala orzekać o poznawczej roli poszczególnych struktur języka i społecznych wzorców jego użycia. To one determinują sposób oglądu rzeczywistości, wyznaczając reguły postrzegania zjawisk. Teoria ta określa szerokie ramy dla terapii logopedycznej: powinna ona budować techniki usprawniania przekazu wiedzy o sobie i o świecie, co zawsze było przedmiotem logopedii. Nakłada ponadto na logopedę obowiązek umiejętności programowania języka i poznawczego usprawniania umysłu. Potrzeba taka dotyczy większości rozpoznanych zaburzeń mowy.